

Dues mirades

Veus i forats

JOSEP MARIA **Fonalleras**

Hi ha veus que ressonen en l'oïda fins i tot al cap d'un temps sense sentir-les, veus que s'apareixen en somnis o que, il·luminacions com són, encara semblen vives tot i haver desaparegut en l'evanescència dels sons que es fonen com es fon la neu, dolçament, en un dia assolat. Veus que arriben de sobte, en les vigílies, veus que encara ens acaronen, de vellut, o veus amargues que evoquen l'agror dels moments en què van esclatar. I veus gravades, com la de l'actor **Oswald Laurence**, responsable del famós anunci que, al metro de Londres, advertia els usuaris («*mind the gap, please*») del forat que hi ha entre el vagó i l'andana.

Aquesta és una història d'amor i enyorança. Resulta que les autori-

tats van decidir substituir la gravació històrica de **Laurence**, mort fa dotze anys, i la seva vídua va demanar que li fessin una còpia de la cinta. Com explica *The Telegraph*, es veu que la dona anava cada dia a l'estació d'Embankment (Northern Line) no pas per agafar el metro sinó per poder sentir el seu home. S'hi estava una estona, escoltava unes quantes vegades el «*mind the gap, please*» i tornava a casa amb la il·lusió d'haver estat de nou amb ell i d'haver escurçat així el forat enorme que els separava.

El metro de Londres ha accedit a recuperar la veu de **Laurence**. A les galeries del *Tube* viurà per sempre l'accent que acompanyarà cada dia, durant uns minuts, la soledat atenta de la dona que estima i evoca. ≡

Punt i seguit

EMMA **Riverola**

Amb un «Ens hem equivocat. Rectifiquem i punt», **Alfredo Pérez Rubalcaba** va pretendre tancar la deplorable actuació dels socialistes de Ponferrada de desallotjar el Partit Popular de l'alcaldia gràcies al suport d'un assetjador sexual, **Ismael Álvarez**. Que aquest home, condemnat l'any 2002 per la persecució a què va sotmetre **Nevenka Fernández**, hagués obtingut cinc regidors en les últimes eleccions és una trista mostra de la benevolència social amb què encara es tracta els assetjadors; que el PSOE es recolzi en aquests vots és insuportable, com va apuntar **Carne Chacón**, o directament repugnant. És evident que la direcció socialista sabia d'aquest vergonyós pacte. És obvi que el pastís d'aquest ajuntament

deu ser molt suculent. Però aquest tracte és una bufetada a la dignitat de les dones, una intolerable mostra de menyspreu al patiment de tantes i una menyspreable lliçó de condescendència amb una xacra que batega, molt més del que es denuncia, en el món laboral.

Hi ha aliances que són senzillament intolerables. Humanament i socialment injustificables. Aquesta n'és una. No tot s'hi val per col·locar una agulla més al mapa del poder. De la mateixa manera que el dolor que **Álvarez** va infligir a **Nevenka** no va desaparèixer quan l'assetjador va pagar el gratat d'euros d'indemnització, el perjudici d'aquest pacte no se salda amb un resolutiu i insensible «rectifiquem i punt». El punt, en tot cas, el posaran les víctimes. ≡

La banya del croissant

JORDI **Puntí**

Diners caiguts del cel

Un periodista del digital *e-notícies* s'ha endinsat en aquest laberint de xifres i lletres que és el *Diari Oficial de la Generalitat* i n'ha tornat a sortir amb una informació fabulosa: **Xavier Bru de Sala** cobrarà 123.000 euros com a comissari de l'Any Espriu. IVA inclòs. En concret, el *DOGC* diu que els diners són en concepte dels «treballs de comissariat per a l'organització i el desenvolupament dels actes commemoratius del centenari del naixement de **Salvador Espriu** que es desenvoluparà durant l'any 2013».

A banda de la redacció lamentable de l'enunciat oficial –amb aquest desenvolupament que es desenvoluparà i la falta de concordança entre subjecte i verb–, salta a la vista que la quantitat és desproporcionada. Fa mesos que l'augment de l'IVA i les retallades en els pressupostos de cultura fuetegen el sector. Cada setmana veiem sales de teatre que tanquen, festivals de música reduïts o suspesos, llibreries que abaixen la persiana, museus que redueixen les exposicions, etcètera. La situació es tan greu que el mateix conseller de Cultura, **Ferran Mascarell**, va pre-

Els canvis socials

La resurrecció de les multituds

Avui les masses estan devaluades a un simple guarisme del qual no sempre s'extreu la veritat de les coses

JOAN **Barril**

En els últims mesos s'han pogut veure autèntiques aglomeracions de ciutadans. Des dels fastos pòstums en honor de **Chávez** fins a les concentracions del Caire de gent descontenta amb els dirigents a qui aquella mateixa gent va votar. Des de les protestes socials gregues i portugueses fins a l'enorme manifestació independentista dels catalans. Les multituds han ressuscitat i s'expressen amb una buida equació per la qual la rebel·lia és igual a res. El poble en marxa no atén a raons programàtiques. Ni tan sols disposa d'un líder que el guiï pel carrer oportú. I si aquest guia existeix, és evident que ja està mort i que del que es tracta és de manifestar l'estèril ferment de l'orfanat.

LES MULTITUDS són un decorat per a qualsevol acció individual. Els companys de marxa o d'aseguda estan allà per donar a la xiulada la grandesa del cant coral. Quan som un entre molts, hi ha motius per sentir-nos millors i més heroics del que realment som. La presència de les forces de l'ordre i les seves armes antiavalots no fa res més que elevar a martirologi el que només és afartament. Els versos de **Gabriel Celaya** cantats per **Paco Ibáñez** representen la banda sonora d'un mo-

viment antifranquista que disposava de líders i d'alternatives: «*A la calle, que ya es hora de pasearnos a cuerpo*». El més mobilitzador d'aquests versos és això de «*que ya es hora*». Després de la derrota, i sense indicis d'esperança, el poeta ens impellia a anar al carrer, perquè el carrer és de tots i al poder li agrada creure que el carrer és només seu.

No obstant, les multituds van desaparèixer de l'escena política a partir del maig del 68. Sovint les televisions emeten reportatges històrics en què es veu les masses en posició tranquil·la i quotidiana. És enorme-ment emocionant contemplar els 45 segons del que va ser la primera experiència cinematogràfica, *Sortida dels obrers de la fàbrica Lumière*. En aquelles cares cansades i sorpreses es troba una petita èpica. Per primera vegada es veu l'home qualsevol convertit en protagonista i també es manifesta el món del treball filtrat pel tamís d'una tecnologia novíssima. La contemplació d'aquelles cares forma un seguit d'interpretacions que marcaran el segle XX: desfilades, deportacions, protestes, enterraments, votacions, casaments reials... Si poséssim la nostra lupa sobre algun dels personatges que sumen les multituds, ens impressionaria el potencial humà que hi ha en aquella silueta. ¿D'on venia? ¿Com va morir? ¿Va formar part dels assassins del segle o pot-

MIRTA ARIGORIA

ser va ser una les seves víctimes? Les multituds són com sacs de lleties mal garbellats que s'han de saber expurgar perquè no ens fiquem pedres a la boca.

Però el temps de les masses en combat es va extingir, i amb la seva extinció va arribar l'eclosió de l'individualisme. Es va acabar la lluita final i ens vam precipitar en el glamur de la bellesa hedonista de la societat de consum. Els moviments van ser sempre pulsions tranquil·les. Els *hippies* i les tàcites revolucions antiautoritàries en l'àmbit familiar van celebrar misses solemnes en els festivals de Woodstock o del 'illa de Wight. Eren oportunitats de pagament per deixar-se ser un entre molts. Però es tractava de multituds desarmades de conceptes. El que podia fer una guitarra elèctrica mai podia superar la força de la paraula.

Aquestes multituds ressuscitades recorden vagament les antigues. Abans érem abanderats dels ismes. I, no obstant, comunistes, anarquistes o nacionalistes han deixat pas a l'exaltació del jo. Hem passat dels aparells de propaganda a intentar la seducció de les empreses de cercatalents. Sense padrins ni estirps adinerades, marxem pels carrers envoltats del *Buscón* contemporani. Ens queda la litúrgia del plor pel líder musical desaparegut o, si no n'hi ha, ens excita la idea de respondre amb la nostra presència a la crida anònima que sorgeix d'un tuit. I en el moment suprem de la mort encara tindrem ànim per exclamar que el sistema ens va enredar per convertir-nos al final en una cosa diferent de la que hem arribat a ser. Potser ja només som una ventositat fermentada al tub digestiu del capitalisme.

TORNEN les multituds, però no sorgeixen de la base sinó que estan previstes en el guió. Si lladrem, ells cavalquen. Si portem la contrària, els donem arguments per a la càrrega policial i per a la por que aquestes càrregues comporten. Som el cor de la ràbia. Sense líders ni més eloqüència que les paraules divertides dels creadors d'eslògans, les multituds avui estan devaluades a un simple guarisme numèric del qual no sempre se sap extreure la veritat de les coses ni l'esperança de futur. A les multituds ressuscitades se les infla d'elogis i ja no són capaces d'inquietar a ningú. ≡
Periodista.

El sou de Bru de Sala per la seva feina en l'Any Espriu és desproporcionat

sentar fa un mes un «pla de xoc» i un «pla estratègic» per reactivar el sector cultural i apuntalar-lo en el futur. En aquest panorama eixut, doncs, és una contradicció flagrant que l'Any Espriu tingui un pressupost d'entre un milió i un milió i mig d'euros, segons els organitzadors, i la feina de **Bru de Sala** ja se'n mengi prop d'un 10 per cent.

Algú dirà que **Bru de Sala** no en té cap culpa, que la responsabilitat és de la conselleria de Cultura si creu que es mereix aquest sou i l'hi paga. No ho sé. Potser som tots una mica maldestres i encara no hem entès que, de fet, **Bru de Sala** és un pioner. Que ara comença una edat d'or de la cultura catalana, en què plouran penics del cel de les subvencions. Fa uns mesos, ell mateix marcava les directrius en un dels seus articles en aquest diari que es deia *Més cultura, més societat*. Després de les eleccions del 25-N, demanava que el nou govern respectés la Conselleria de Cultura, i acabava: «Respectar-ne l'autonomia, donar-li ales, impuls, alè. Escoltar-la». Ara l'entenc millor. ≡